

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

I. M. James

Jak organizovat konferenci

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 36 (1991), No. 6, 346--350

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/139005>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1991

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

- [8] DVOŘÁK V.: Čs. čas. fyz. A 38 (1988), 1.
[9] DVOŘÁK V.: Čs. čas. fyz. A 38 (1988), 105.
[10] MACKAY A. L.: *Symmetry* 1 (1990), 3.

Jak organizovat konferenci

I. M. James*)

Tak Vy tedy organizujete konferenci! Blahopřeji — ale (jako starý praktik) jsem zvědav, zda si dobře uvědomujete, do čeho se pouštíte! Je to hotová noční můra — všechny ty věci, o kterých píší, se mi skutečně staly. Na štěstí ne všechny najednou.

V den příjezdu telefonuje nejvýznamnější host, že nepřijde. V důsledku stávky železničářů přijede většina účastníků až na druhý den ráno ještě před svítáním. Přednášející, který měl zahajovat konferenci, je zadržen imigračními úřady, protože neměl v pořádku vízum. Hotel, kde všichni bydlí, Vám právě oznámil, že nedopatřením nebyla do předběžného rozpočtu zahrnuta místní turistická daň, a také, že nepřijímají platby kreditními kartami. Přijedou někteří lidé, kteří nebyli pozváni. Posluchárna rezervovaná pro zahájení konference — a je to jediná, která se pro tento účel hodí — byla omylem rezervována i pro jinou akci. V rozmnožovně se porouchal stroj. Několik lidí je nespokojeno s ubytováním a chtějí do jiného hotelu. Jiní se domnívali, že musí odcestovat během posledního dne přednášek a chtějí změnit všechny cestovní dispoziice. Jeden účastník chce k lékaři a jiný zase potřebuje zubaře. Zavazadla ještě dalšího účastníka nejsou k nalezení a někomu ukradli pas a cestovní šeky. A tak dále.

Co kdybych postupně probral některé z mnoha bodů, které ve svém postavení musíte mít na zřeteli. Předpokládám, že Vám jde o takovou obyčejnou konferenci — řekněme ne více než 100 účastníků — ale některé moje body se budou vztahovat na jakoukoli konferenci bez ohledu na počet účastníků a na dobu jejího trvání. Hned na začátku bych rád řekl jednu věc: Vy sám musíte mít možnost se celé konference plně účastnit. Znamená to vše pečlivě a podrobně naplánovat, aby se v průběhu konference nedělo nic, co by odvádělo Vaši pozornost — samozřejmě s výhradou událostí zcela nepředvídatelných. Je jisté, že budou problémy, avšak věřím, že krátce po zahájení

*) IOAN JAMES je savilský profesor geometrie v Oxfordu. Pomáhal organizovat četné konference, zejména pak většinu periodicky se opakujících Oxfordských topologických symposií. Adresa: *Mathematical Institute, Oxford University, Oxford, England OX1 3LB.*

konference se budete moci utáhnout do pozadí a, ačkoliv pořadatel, účastníte se práce konference jako všichni ostatní.

Bezpochyby budete mít konferenční výbor, aby Vám pomáhal. To je velmi důležité, protože, bude-li třeba přijmout nějaké obtížné rozhodnutí (a je dost pravděpodobné, že taková potřeba vznikne), ulehčí se Vám, když rozhodování můžete přenechat konferenčnímu výboru, než abyste nesl osobní zodpovědnost. Každá konference se ovšem nakonec uskuteční díky úsilí jediného člověka, který dělá skoro všechno. Domnívám se, že tímto člověkem budete Vy.

První věc, o které musíte mít jasno, je účel konference. Má například shrnovat poslední výsledky v dané oblasti? Má odborníkům vytvořit příležitost k diskusi o nejnovějších myšlenkách? Má dát novým lidem příležitost, aby se prezentovali? Postaráte se také o ty, kteří nejsou specialisté? Má se oslatit nějaké výročí nebo etablovat pověst nějakého ústavu jako střediska výzkumu v daném oboru?

Potom je třeba odhadnout, jaký je žádoucí počet účastníků a jací účastníci to mají být. Je zřejmý rozdíl, jde-li o malou konferenci, řekněme s padesáti účastníky, nebo naopak o velkou konferenci, na které bude více než 100 účastníků. Je také nutné rozhodnout, má-li být konference otevřena pro kohokoliv (nebo alespoň všem, kteří se předem přihlásí) nebo má být účast na konferenci nějakým způsobem omezena. Například: pouze pozvaní účastníci. To ovšem může znamenat, že se předem připraví pevný seznam účastníků, může to ale také znamenat, že se pozvánka pošle každému, kdo naznačí, že by ji rád dostal.

„Tak teď jsi, chlapče, poznal první pravidlo o konferencích. Nikdy nechoď na přednášky. Ledaže bys ovšem sám přednášel.“

Malý svět (Small World), DAVID LODGE

Není neobvyklé začít tím, že pozveme několik známých osobností a jejich jména potom použijeme při propagaci konference. Uděláme-li to s dostatečně velkým předstihem, nebude pro ně snadné, vymyslet zdvořilou výmluvu, aby mohli odmítnout.

Pak rozhodneme, kdy a kde se má konference konat — tyto dvě otázky spolu ovšem navzájem souvisejí. Důležité je, ponechat si dost dlouhý čas na přípravu — tři roky nejsou dlouhá doba. Zjistíte si co nejvíce můžete o jiných připravovaných konferencích, které by mohly s Vaší konferencí kolidovat nebo by ji naopak mohly dobře doplňovat. (AMS Notices, LMS Newsletter, the Canberra Newsletter atd. jsou dobré zdroje informací, je ale také užitečné, pozeptat se ve Vašem okolí.) Potom musíte uvážit, kdy budou mít účastníci nejspíše volno, aby mohli přijet (organizace školního roku je totiž na jednotlivých univerzitách značně odlišná). Když jsme zvolili místo konference, zjistíme, zda budou příznivé klimatické podmínky a zda nebudou v tomto období státní svátky, které by mohly působit problémy. Hlavním prázdninovým obdobím se vyhneme, byly by komplikace i s cestováním i s ubytováním.

I když o přesném datu konference bude rozhodnuto později, je zřejmě žádoucí mít nějakou představu o trvání konference. Tři nebo čtyři hodiny přednášek denně je pro

většinu lidí maximum. A když jednání trvá déle než tři nebo čtyři dny, zařadíme alespoň půldenní přestávku uprostřed konference. Až budeme rozhodovat o přesném datu konference, je dobré si uvědomit, že některé dny mohou být pro cestování vhodnější než jiné, a že některé kombinace dat umožní využít slev v letecké dopravě. Často vzniká nedorozumění o tom, co je den příjezdu a co je první den přednášek. A podobně, co je den odjezdu a kdy je poslední den přednášek.

Mnoho věcí musíme zvážit, když se rozhoduje o místě konference, a musíme navzájem sladit rozmanité požadavky. Obvykle se rozhodujeme mezi univerzitou nebo jinou podobnou institucí (může to být konferenční centrum spravované nějakou nadací) a na druhé straně máme hotel s příslušným vybavením. Velký význam mají samozřejmě ohledy praktické. Bude zvolené místo pro většinu účastníků snadno dosažitelné? Mají posluchárny správnou velikost a jsou vhodně zařízeny? Je ubytování na patřičné úrovni? Je dost pokojů — jsou k dispozici pokoje pro dvojice a pro rodiny? Kde se budou účastníci stravovat? Jak s těmi, kteří potřebují dietu? Kam budou účastníci chodit mezi přednáškami — budou k dispozici klubovní místnosti a místnosti pro diskuse? Kde se lidé budou moci shromažďovat po večerech? Konference se má konat pokud možno v atraktivním prostředí. A dobrý nápad také je, všechna možná místa si důkladně prohlédnout, než se definitivně rozhodneme.

Nyní k finančním záležitostem. Je nutné připravit realistický rozpočet. Předběžná rozvaha je nutná pro nájem konferenčních místností a pro výdaje za stravu a ubytování. Spoléháme-li na místní dopravu, kolik bude stát? Kolik musíme dát stranou na sekretariát, poštovné, telefonní poplatky, rozmnožovací služby atd? Měl by se pro konferenci otevřít v bance účet? Budeme na úhradu konferenčních nákladů potřebovat finanční zálohu předem?

Další otázkou je, zda bude účastníkům konference poskytnuta finanční podpora. Dostane ji každý nebo jenom ti, kteří by jinak nemohli přijít? Měly by se navrhnout odměny pozvaným přednášejícím nebo členům konferenčního výboru? Měla by se nabídnout pevná částka nebo určitá část výdajů? Mělo by to být na cestovné, ubytování nebo na stravu? Měly by se tyto částky vyplatit předem, v průběhu konference, nebo po jejím skončení? Budou se pořadatelé zajímat o finanční situaci každého účastníka předtím než mu bude přiznána podpora z konferenčních fondů a jestliže ano, jak to budou dělat?

O některých těchto otázkách lze přirozeně rozhodnout, až když bude jasno, že nějaké fondy jsou vůbec k dispozici. Včas se musíme obrátit na instituce, které dávají granty, a seznámit se s formalitami, termíny a všemi podmínkami, které by mohly naše plány ovlivnit. Jak dlouho budeme čekat na konečné rozhodnutí? Stojí také za to, spojit se s nakladatelstvími a vydavateli, zejména, můžeme-li jim nabídnout možnost reklamy a propagace knih a časopisů. Vládní kulturní organizace někdy nabízejí granty pro účastníky z určitých zemí. Je obvyklé, že požadujeme registrační poplatek (náklady na společenské události mohou, ale nemusí být součástí registračního poplatku). Pro studenty by snad mohla být sleva. Nakonec je dobré mít předem jasno o tom, co se stane, když konference skončí finančním přebytkem nebo naopak ztrátou.

Musíme rozhodnout, zda se bude vydávat sborník konference, a v kladném případě zainteresovat vydavatele a vybrat redaktora sborníku. Budou uveřejněny pouze pří-

spěvky pozvaných přednášejících? Jaké pokyny či instrukce dostanou autoři co se týče úpravy textu? Jaký bude termín pro odevzdání příspěvků? Budou recenzováni? Bude cena sborníku zahrnuta v registračním poplatku, nebo si ho účastníci aspoň budou moci koupit se slevou? Kdo bude mít právo na honorář?

Určitá reklama bude ovšem potřebná, ledaže by se účastnili výhradně jen pozvaní hosté. V každém případě poslouží oznámení v AMS Notices, LMS Newsletter apod. všem těm, kteří by mohli plánovat konferenci v témž oboru. Přímý dopis (tj. oběžník poslaný možným zájemcům) je asi účinnější než publicita v časopisech, avšak oznámením v časopisech upozorníme na konferenci ty zájemce, na které konferenční výbor ani nepomyslí.

Co se týče programu, musíme rozhodnout, zda přednášející musí předem oznámit titul své přednášky (nebo dokonce poslat resumé). Bude několik přednášek paralelně (současně)? Dovolíme nebo dokonce uvítáme krátká vystoupení nepozvaných řečníků? Budou plakátové sekce? Mají být vystoupení vynikajících osobností zařazena až ke konci konference, aby se zamezilo předčasnému odchodu účastníků? Má být celý program dopředu pevně a do podrobností stanoven nebo v programu ponecháme mezery, které by byly zaplněny až v poslední chvíli podle okolností a dalších nabídek? Mějme na zřeteli, že, bude-li někdo vyzván, aby vystoupil bez přípravy, nebude mít s sebou poznámky, diapositivы apod.

Účastníky je třeba předem informovat o tom, jak bude organizován příjezd a potom i návrat z konference, a musí dostat aspoň předběžný program. Také přesnou poštovní adresu pro korespondenci a telefonní spojení (i když jen pro nepředvídané případy). Pak plánek místních dispozic, na kterém bude vyznačeno místo registrace a ostatní důležité orientační body. Řidiči také jistě ocení plánek nejbližšího okolí.

„Moderní konference připomínají výpravy poutníků ve středověkém křesťanství. Dávají totiž účastníkům příležitost, aby užívali všech rozkoší a zábav cestování, a při tom to vypadá tak, jako by s nevyšším sebezapřením usilovali o sebezdokonalení.“

Malý svět (Small World), DAVID LODGE

Někteří účastníci budou potřebovat vízum, jehož získání si vyžádá čas a bude k tomu potřebné formální pozvání. Všechny tyto (i jiné) komplikace, s nimiž se účastníci setkají, by se měly předvídat, pokud je to možné. Jakým způsobem se bude platit: v kanceláři konference, v hotelu atd.? Má se účastníkům konference doporučit, aby se na dobu trvání konference pojistili proti onemocnění? Čím více všeobecných informací rozešleme předem, tím méně bude individuálních dopisů.

Při příjezdu potřebují účastníci další informace. Například o tom, kde si vyzvednou finanční podporu (grant), jak se inkasují šeky, jak využívat služeb knihovny, rozmnožovny, a budou se také chtít vyznat v místních restauracích apod. Potřebují poslední verzi programu a seznam účastníků. Nezapomeňte na osobní identifikační štítky! Počítejte též s tím, že budou opozdilci.

Nakonec je zde společenský program. Bude recepcie nebo banket — a jestliže bude, budou projevy? Budou exkurze? A co sportovní aktivity? Jaká představení, koncerty, filmy a výstavy se pořádají v době konání konference? Má místní turistická agentura nějakou vhodnou literaturu? Budou některé místní firmy poskytovat účastníkům výhody — nebo dárky? Dostane se zvláštní péče manželkám a dětem? Bude skupinová fotografie a jestliže ano, má být profesionální nebo amatérská?

Vaši pozornost bude ovšem vyžadovat sto a jedna další věc podle toho, jak bude konference probíhat.

Na začátku jsem vyvolal noční mýru.. Dovoľte mi nyní, abych zakončil snem. Ke konci slavnostní hostiny nejméně účastník obřadně poděkuje. Řekne, jak mnoho mu přednášky pomohly porozumět tématu a jak vzrušující byly nové teorie a nové výsledky předložené na konferenci. Řekne, že neformální diskuse byly neméně užitečné a že z těchto diskusí vzešly některé velmi zajímavé nové myšlenky. Řekne, jak velmi příjemné bylo potkat staré přátele a jak je potěšen, že měl příležitost setkat se s lidmi, které dosud znal jen z doslechu. Nakonec bude blahopřát výboru, zvláště Vám osobně, k vynikající organizaci a všichni povstanou a připijí Vám na zdraví. A věřím, že v tomto okamžiku, ne-li již dříve, budete mít pocit, že celá ta námaha stála za to.

vyučování

svojej hypotézy, resp. podľa svojho záujmu.

INTELEKTUÁLNE POČÍTAČOVÉ
SYSTÉMY VO VÝCHOVE
A VZDELÁVANÍ

Jana Parížková, Bratislava

Inteligentné počítačové systémy, ktoré sú určené na podporu výchovy a vzdelávania, sa označujú skratene ICAI (Intelligent Computer – Assisted Instruction). Sú účinnejšie ako systémy CAI, pretože poskytujú väčšiu pružnosť vo vyučovaní: študent nemusí prezerať preddefinovanú postupnosť inštrukcií, určenú návrhárom systému (ako, tomu bolo u systémov CAI), ale sleduje vývin učenia podľa

Systémy ICAI môžu byť teda charakterizované viac otvoreným štýlom vyučovania, ktorý často poskytuje viac riadenia študentovi v interakcii počítač – študent. V terminológii používame pojem učenie riadené učiacim sa (Learner Control of Instruction, [2]). Tento spôsob vyučovania vytvára vhodné reaktívne prostredie na učenie sa, [3]. Počítačové prostredie, v ktorom študenti pracujú, ich povzbudzuje v preverovaní svojej hypotézy, takže môžu vidieť následky svojho počínania, a tak sa učiť zo svojich chýb, ale aj úspechov. Treba však poznamenať, že riadenie učiacim sa (Learner control) je relatívny pojem. V niektorých aplikáciách (napr. LOGO) je počítačový systém ako výskumné prostredie celkom riade-

RNDr. JANA PARÍZKOVÁ, (1951) pracuje na Katedre informatiky a výpočtovej techniky EF STU, Ilkovičova 3, Mlynská dolina, 812 19 Bratislava.